

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Частина 1

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРПІНЬ – 2021

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**04–05 січня 2021 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 09.01.2021 № 8).*

Науковий керівник конференції

Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету:

Єрмоєнко Е. А. – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Грищук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Гарбовський Л. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. Ч. 1. – 1419 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Університетом державної фіскальної служби України. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

Мосійчук В. О., Єрмоєнко Е. А., Сибільов А. П.	
Бойовий хортинг та соціально-психологічні основи виховання особистості спортсмена	957
Єрмоєнко Е. А.	
Умови психомоторного розвитку спортсменів бойового хортингу високої кваліфікації	968
Семигал О. М., Єрмоєнко Е. А., Вехтєв В. В.	
Психотерапевтичний напрям як розділ підготовки спортсменів бойового хортингу до успішної змагальної діяльності	981
Кліпов Ю. О., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Глибинний морально-філософський гарт як основа стійкості спортсменів бойового хортингу до екстремальних ситуацій	993
Несмачний В. П., Вехтєв В. В., Єрмоєнко Е. А.	
Режими виконання силових вправ бойового хортингу	1008
Сокол Є. М., Єрмоєнко Е. А., Каменюка О. В.	
Методи уникнення шкідливих звичок спортсменами бойового хортингу	1020
Удовицький О. І., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Бойовий хортинг у програмі гурткових занять школярів	1031
Харів Л. Д., Сибільов А. П., Єрмоєнко Е. А.	
Систематизація фізичної підготовки спортсменів бойового хортингу за методами та періодами тренувань	1048
Сибільов А. П., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Оптимальні обсяги рухових навантажень учнів початкової школи на заняттях з бойового хортингу	1071
Єрмоєнко Е. А.	
Оцінка функціональних можливостей і силових якостей спортсменів бойового хортингу	1088
Кузора І. В., Єрмоєнко Е. А.	
Педагогічні умови виховання цілеспрямованості в старшокласників у процесі занять бойовим хортингом	1099
Кіблицька А. О., Кіблицький Р. В., Єрмоєнко Е. А.	
Модель організації спільної діяльності педагогів і батьків як умова формування здорового способу життя учнів бойового хортингу	1113
Єрмоєнко Е. А., Шукалюк Ю. С.	
Позитивний вплив фізичних вправ бойового хортингу на руховий апарат людини	1128
Пеньков Ю. М., Єрмоєнко Е. А., Мірчев Д. В.	
Змістовні характеристики складових здорового способу життя учнів секції бойового хортингу у закладі позашкільної освіти	1143
Шишко А. П., Єрмоєнко Е. А., Кривенко В. П.	
Ефективність особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом	1158

ГЛИБИННИЙ МОРАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ГАРТ ЯК ОСНОВА СТІЙКОСТІ СПОРТСМЕНІВ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ ДО ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ

КЛІПОВ Юрій Олександрович

тренер-викладач з бойового хортингу Хустської районної дитячо-юнацької спортивної школи у Закарпатській області, член тренерської ради Національної федерації бойового хортингу України, член Президії Федерації поліцейського хортингу України, суддя національної категорії, чемпіон світу та Європи з поліцейського хортингу, майстер бойового хортингу, кандидат у майстри спорту України з хортингу;

СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович

професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ Збройних Сил України, учасник бойових дій;

КАРАСЕВИЧ Сергій Анатолійович

учитель фізичної культури і Захисту України загальноосвітньої школи № 169 м. Києва, голова тренерської колегії та віце-президент Національної федерації бойового хортингу України, президент Київської обласної федерації бойового хортингу, суддя міжнародної категорії, майстер спорту України з хортингу.

Анотація. У даній науковій статті визначено основні аспекти виховного потенціалу та філософської основи національного професійно-прикладного виду спорту України бойового хортингу, обґрунтовано чинники виховання особистості спортсменів бойового хортингу різних вікових груп, соціального положення, здібностей та спортивних досягнень. На основі виховних засад надано перелік цінностей особистості, що виховуються у процесі занять. Стан духовної культури і моралі суспільства, як у світі, так і в Україні, також впливає на процес виховання спортсменів, результати їхньої фізичної і психологічної підготовки. Виховання учнів у системі бойового хортингу здійснюється в контексті громадянської і загальнолюдської культури, охоплює весь тренувальний та навчально-виховний процес, ґрунтується на свободі вибору мети життєдіяльності та поєднує інтереси особистості, суспільства і держави. Орієнтири передбачають залучення спортсменів бойового хортингу до різних форм творчої та суспільно корисної діяльності, зокрема: пізнавальної, оздоровчої, трудової, художньо-естетичної, спортивної, пропагандистської, ігрової, культурної, рекреаційної, екологічної, що організуються у години дозвілля, тобто у позакласний час. Метою основних орієнтирів виховання в бойовому хортингу є створення цілісної моделі виховної системи на основі громадянських та загальнолюдських цінностей як орієнтовної для проектування моделей виховних систем у закладах освіти України. Визначено філософське підґрунтя бойового хортингу як засобу виховання особистості у процесі системних тренувальних занять.

Ключові слова: виховний потенціал, бойовий хортинг, філософська основа, тренування, змагання, виховання особистості.

Актуальність наукового дослідження. Основою сучасного виховного процесу в системі бойового хортингу є людина як найвища цінність. Провідною тенденцією виховання спортсменів бойового хортингу стало формування системи ціннісного ставлення особистості до соціального і природного довкілля та самої себе [1–12; 19–32].

Набирає сили тенденція гармонійного поєднання інтересів учасників виховного процесу: вихованця секції бойового хортингу, котрий прагне до вільного саморозвитку і збереження своєї індивідуальності; суспільства, зусилля якого спрямовуються на всебічний розвиток особистості; держави, зацікавленої у тому, щоб діти зростали громадянами-патріотами, здатними забезпечити країні гідне місце у цивілізованому світі [2].

Сучасному вихованню спортсменів бойового хортингу повною мірою властива випереджувальна роль у демократичному процесі державотворення, воно стало засобом розвитку духовної культури спортсменів, зупинення соціальної деградації, стимулом пробудження високих моральних якостей – совісті, патріотизму, людяності, почуття громадянської і власної гідності, творчої ініціативи тощо; засобом самоорганізації, особистісної відповідальності дітей та молоді, яка займається бойовим хортингом; запорукою громадянського миру і злагоди в суспільстві.

Нині значно розвинулись громадянські цінності виховання системи бойового хортингу, освітні заклади і спортивні секції Національної федерації бойового хортингу України відкриті для батьків, громадських організацій. Розширюється кількість суб'єктів виховного впливу, узгоджуються їхні дії.

Поряд з ознаками позитивних змін у вихованні особистості загострилися і певні протиріччя, що спричинило виникнення нових суттєвих проблем. Стан духовної культури і моралі суспільства, як у світі, так і в Україні, викликає занепокоєння [13–18]. Корозія усталених духовних цінностей є наслідком прагматизації життя, пропаганди насилля, нехтування правових, моральних, соціальних норм і за своїми масштабами становить глобальну соціальну проблему.

Відсутність у частини молоді навичок конструктивного спілкування, загальних принципів розуміння сутності найпростіших соціальних процесів і явищ призводить до конфліктів, стресових ситуацій, неадекватної соціальної поведінки. Як наслідок – «втеча молоді від реальної дійсності» в алкоголізм, наркоманію, віртуальне комп'ютерне середовище. Засобами бойового хортингу можна повернути молоду людину до процесу слідування нормальному способу життя, тренуванню, оздоровленню, навчанню, самовихованню.

Основні орієнтири виховання дітей та молоді у процесі занять бойовим хортингом

Процес становлення незалежної демократичної України з її прагненням стати повноправним членом європейської спільноти передбачає всебічне утвердження в суспільному та індивідуальному бутті цивілізованого життя на основі загальнолюдських цінностей та духовних, моральних і культурних засад життя українського народу.

Тому мета Національної федерації бойового хортингу України щодо виховання молоді, сучасного освітнього процесу – не тільки сформувати необхідні компетенції, надати ґрунтовні знання з різних предметів спортсменам бойового хортингу, а й формувати громадянина, патріота; інтелектуально розвинути, духовно і морально зрілу особистість, готову не тільки гарно займатися бойовим хортингом, а також протистояти асоціальним впливам, вправлятися з особистими проблемами, творити себе і оточуючий світ.

Виховання учнів у системі бойового хортингу здійснюється в контексті громадянської і загальнолюдської культури, охоплює весь тренувальний та навчально-виховний процес, ґрунтується на свободі вибору мети життєдіяльності та поєднує інтереси особистості, суспільства і держави [33–48]. Орієнтири передбачають залучення спортсменів бойового хортингу до різних форм творчої та суспільно корисної діяльності, зокрема: пізнавальної, оздоровчої, трудової, художньо-естетичної, спортивної, пропагандистської, ігрової, культурної, рекреаційної, екологічної, що організовуються у години дозвілля, тобто у позакласний час.

Метою основних орієнтирів виховання в бойовому хортингу є створення цілісної моделі виховної системи на основі громадянських та загальнолюдських цінностей як орієнтовної для проектування моделей виховних систем у загальноосвітніх навчальних закладах України.

Для досягнення означеної мети передбачено реалізацію таких завдань:

організація виховного процесу в учнівському колективі клубу бойового хортингу та в роботі з батьками на засадах проектної педагогіки;

створення програми виховання для окремого клубу бойового хортингу з урахуванням індивідуально-педагогічних можливостей керівників спортивних секцій, батьків, а також – результатів вивчення рівнів фізичного, соціального, психічного та духовного розвитку спортсменів бойового хортингу;

змістове наповнення програми виховання з урахуванням вікових особливостей учнів бойового хортингу;

задоволення базових потреб особистості вихованця (фізіологічних потреб, потреби в безпеці, любові та прихильності, визнанні та оцінці, в самоактуалізації) в умовах окремого клубу бойового хортингу освітнього навчального закладу;

реалізація у процесі роботи особистісно орієнтованого, діяльнісного, системного, творчого та компетентнісного підходів до організації виховного процесу в колективах бойового хортингу;

оптимальне поєднання форм організації виховної роботи: індивідуальної, групової, масової;

створення належних умов для особистісного зростання кожного спортсмена бойового хортингу (створення ситуацій успіху та підтримки), його психолого-педагогічний супровід;

співпраця з органами учнівського самоврядування, дитячими громадськими організаціями;

інтеграція зусиль батьківської громади спортивних секцій бойового хортингу, освітніх закладів, представників державної влади, громадських та благодійних організацій, правоохоронних органів та установ системи охорони здоров'я.

Основні орієнтири виховання розраховані на весь період виховної діяльності з учнями окремого клубу бойового хортингу з урахуванням їх вікових, індивідуальних та психолого-педагогічних особливостей (для роботи з учнями школи 1–4, 5–9 та 10–11 класів).

Змістове наповнення основних орієнтирів виховання передбачає формування цінностей і ставлень особистості до себе і людей, суспільства і держави, природи і здоров'я, праці та мистецтва [49–63]. Після кожної змістової лінії подаються характеристики вікових особливостей спортсменів бойового хортингу, зміст та форми виховної діяльності, критерії і вимоги до виховних досягнень учнів.

У змісті виховної діяльності запропоновано орієнтовні форми проведення виховних справ та їх тематика для різних вікових категорій спортсменів бойового хортингу з урахуванням інтересів, потреб, запитів керівників федерацій та клубів бойового хортингу, батьків та дітей.

В основних орієнтирах виховання у системі бойового хортингу пропонуються форми роботи для співпраці з окремими колективами.

У проектній діяльності увага керівника секції бойового хортингу (тренера, вихователя) акцентується на:

розвитку творчої особистості спортсмена бойового хортингу;

виявленні та становленні індивідуальних особливостей спортсменів;

рівні особистісно-виховних досягнень учнів бойового хортингу;

створенні відповідних умов у школі та секції бойового хортингу для всебічного розвитку учнів;

функціонуванні системи медично-психологічного та соціально-педагогічного забезпечення процесу розвитку спортсменів бойового хортингу.

У процесі виховання тренер з бойового хортингу керується особистісно орієнтованим підходом до здібностей, нахилів кожного учня, тим самим створюючи умови для саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації на основі національних цінностей українського народу та загальнолюдських цінностей [64–78]. Виховання учнів бойового хортингу реалізується у процесі організації: навчально-тренувальної діяльності у секції бойового хортингу; навчально-виховної діяльності в закладі освіти; позаурочної та

позакласної діяльності; позашкільної освіти; роботи органів учнівського самоврядування; взаємодії з батьками, громадськими організаціями, державними установами.

З цією метою створюються відповідні психолого-педагогічні умови у клубі бойового хортингу, навчальному закладі, а саме:

відповідність виховної практики засадам особистісно орієнтованої та гуманістичної парадигми тренування та освіти;

ставлення до особистості спортсмена бойового хортингу як до суб'єкта виховання;

перцептивна, комунікативна, інтерактивна взаємодія всіх суб'єктів виховного процесу;

творення необхідних умов для розвитку творчого потенціалу особистості, перспектив її саморозвитку в колективі;

захист і підтримка інтересів особистості спортсмена бойового хортингу;

самоідентифікація та суспільно-значиме особистісне самовизначення учня;

стимулювання ініціативності та життєвої активності спортсмена бойового хортингу;

створення і набуття практичних навичок, необхідних для особистісної гармонізації;

інтеграція виховних впливів освітнього середовища у клубі бойового хортингу;

практичне спрямування виховного процесу навчального закладу;

культивування цінностей особистості.

Для кожної вікової категорії спортсменів бойового хортингу прийнятними є використання індивідуальних (консультації), групових (тренінги, дискусії, дебати, ділові та рольові ігри), колективних (проекти) форм діяльності.

Бойовий хортинг – не стільки ефективний засіб захисту та самооборони, скільки позитивна філософія повсякденного життя.

Філософська основа бойового хортингу – положення про *єдність сили, здорового спортивного духу і честі людини, що вибудовується на славних українських традиціях*. Відповідно, **гасло бойового хортингу – «Сила і Честь»**.

Бойовий хортинг як життєва філософія по-новому сприймається через призму реалій сьогоdnішнього життя [79–94]. Відповідно до викликів часу значення бойового хортингу актуалізується у контексті виховання розумових, вольових і моральних якостей особистості.

Насамперед, для ефективного застосування техніки бойового хортингу необхідний бойовий дух – *Дух Бойового хортингу*, прагнення перемогти – незламна воля до перемоги, вміння приймати рішення в нестандартних умовах.

Бойовий хортинг – це спосіб життя, особливий погляд на навколишню дійсність.

Тільки через досягнення внутрішньої гармонії людина може максимально спрямувати свою життєву енергію на досягнення поставленої мети. Спортсмен бойового хортингу вчиться керувати собою, своїми емоціями і бажаннями, намірами і вчинками; прагне досягнення кращого результату із застосуванням мінімуму зусиль, зберігаючи сили.

Єдиноборство на хорті цементує в кожній людині волю і характер, вчить розумно і відповідально підходити до застосування сили. Крім того, саме в бойовому хортингу така якість, як готовність щоразу підніматися і знову вступати в сутичку, хоч як би важко тобі було, цінується більше, ніж фізичні дані, честь спортсмена бойового хортингу – вища за фізичну силу.

Бойовий хортинг – це фізична освіта.

Фізична освіта спортсмена бойового хортингу виявляється у мистецтві його рухів. Мета такої освіти полягає в тому, щоб зробити тіло сильним, корисним і здоровим. На жаль, більшість видів спорту, зазвичай, розвивають лише певні групи м'язів і нехтують іншими. В результаті виникає фізична неврівноваженість. У бойовому хортингу розроблений певний набір розігрівальних вправ, що розвивають усі м'язи тіла; регулярні практики як захисних і атаквальних форм бойового хортингу, так і навчальних сутичок. Форми бойового хортингу в основі відображають основи атаки і оборони, а навчальні двобої та сутички становлять собою тренування у вільному стилі. В обох випадках усі рухи виконуються згідно з принципом найбільшої ефективності.

Розвиненість рухів – один із показників правильного психічного розвитку спортсмена бойового хортингу. Вона передбачає: розвиток координації рухів (сприйняття напрямку і швидкості руху, часу і простору); здатність запам'ятовувати послідовність рухів і рухових операцій (пам'ять за запам'ятовування і відтворення); увага до своїх рухів і дій інших; уміння виконувати рухи за словесною інструкцією (уява); ініціативність у рухах; аналіз руху за якістю його виконання (мислення); розвиток мовленнєвих умінь і навичок.

Рухи виконуються з мовним супроводом і опорою на зорові й тактильні образи-уявлення. Розвиток усіх видів ручної моторики та зорово-рухової координації слугує основою для становлення типових видів діяльності особистості, сприяє підвищенню пізнавальної активності спортсменів бойового хортингу.

Бойовий хортинг – це спорт.

Навчальні двобої є основою підготовки до змагань з бойового хортингу, спортивним елементом великої системи. Супротивники намагаються отримати чисту перемогу завдяки відточеній техніці, найбільш ефективному використанню енергії та належному відчуттю часу. Навчальні двобої та сутички є перевіркою прогресу спортсмена бойового хортингу в освоєнні цього мистецтва і дають учневі змогу оцінювати, наскільки добре він здатний діяти порівняно з іншими [94–99]. Відзначаючи важливість навчальних сутичок, можна особливо підкреслити, що змагальність є лише частиною системи бойового хортингу, її значення не слід переоцінювати.

Бойовий хортинг – це морально-етична підготовка.

Навчання бойовому хортингу допомагає людині стати більш пильною, упевненою в собі, рішучою і зосередженою. Відтак, бойовий хортинг розглядається як *засіб формування* багатьох моральних якостей, навчання взаємодопомоги, співпраці.

Одна з *особливостей бойового хортингу* в тому, що *духовний розвиток* разом із вивченням, відпрацюванням й удосконаленням техніки *триває протягом всього активного життя спортсмена бойового хортингу*. Процес підготовки спортсмена бойового хортингу виховує в особистості впевненість у собі, своїх силах, можливостях, що робить людину самостійною, значно зменшуючи її залежність від зовнішніх чинників.

Філософія бойового хортингу пов'язана з багатьма сферами розвитку особистості, прищеплює дитині високі моральні норми та ідеали, виховує силу волі і духу, прагнення до перемоги та лідерські якості. Оскільки відбувається внутрішній гарт характеру, людина-спортсмен навряд чи коли-небудь вживатиме наркотики або стане злочинцем. Законодавство України дає право кожному громадянину активно захищатися від злочинних посягань.

Отже, кожному вкрай необхідний мінімум знань прийомів самозахисту і вміння їх застосовувати, щоб у разі потреби захистити себе і своїх близьких, тих, кому ця допомога може знадобитися.

Бойовий хортинг не вчить дитину битися з іншими дітьми – він учить «битися» зі своїми недоліками, слабостями, внутрішніми страхами. Перемагаючи їх – дитина звільняє духовну внутрішню силу. Ця сила знімає сумніви і комплекси, змушує цінувати моральні якості в інших і в собі. Своїми виховними успіхами та успіхами конкретних відомих учнів тренувальна система довела, що бойовий хортинг, насамперед, виховує дух. Не слід думати, що, опанувавши прийомами бойового хортингу, дитина почне постійно вплутуватися у вуличні бійки.

Виховання юних спортсменів бойового хортингу проводиться таким чином, що бійки хлопців не цікавлять. Однак, якщо бійки не минути, то прийоми бойового хортингу виявляться корисним умінням навіть у протистоянні з представником іншого стилю єдиноборства.

Не секрет, що вулиці сучасних міст – небезпечне місце. І хлопця, і дівчину на вулиці може підстерігати чимало несподіванок й небезпек. Хоч як би шановні батьки намагалися, вони не в змозі опікати свого сина чи доньку цілодобово. Натомість, саме бойовий хортинг як бойовий і дисциплінарний вишкіл здатен робити це постійно.

Багато батьків побоюються, що заняття бойовим хортингом призведуть до травм, принесуть їх дитині не користь, а шкоду. Такі побоювання абсолютно марні, бо заняття бойовим хортингом анітрохи не небезпечніші, ніж заняття будь-яким іншим видом спорту. Кожна школа бойового хортингу організовує тренування таким чином, щоб звести будь-який ризик до мінімуму [4].

Бойовий хортинг сповідує філософію переможця. Щоб отримати максимально позитивний результат, потрібно повністю абстрагуватися від усіх емоцій. Тільки мета і нічого більше. Таким чином, ви повинні хотіти перемоги. Це природне бажання і воно повинно мотивувати. Але концентруватися потрібно не на перемозі, а на тому, щоб зробити все найкращим чином. У чому різниця між переможцем і переможеним? Коли ви концентруєтесь на перемогу, вас охоплює маса емоцій: збудження, почуття змагання, страх поразки.

В даному випадку емоції це погано. Вони відволікають. Боязнь поразки, азарт, прослизують в голові думки про те, що якщо програєш, то будеш невдахою. І це заважає на шляху до перемоги. Ніхто не стане з цим сперечатися. А ці думки неминучі, якщо вашою метою – буде перемога.

Коли ви концентруєтесь на тому, щоб зробити все якнайкраще, ви відкидаєте значимість перемоги як такої і переносите центр уваги в область результату. Ви просто робите те, що потрібно зробити. І саме тоді, коли ви будете максимально сконцентровані на результаті – ви зможете зробити все найкращим чином, і у вас з'явиться набагато більше шансів перемогти. Ви повинні злитися з цим наміром. Ви повинні стати цією метою. Серцем, думками, головою ви повинні бути підпорядковані цілі. І ніякі емоції не повинні вам заважати. Вони – ваші вороги на шляху до досягнення перемоги.

Для того, щоб бути успішною людиною, цей принцип потрібно використовувати не тільки для досягнення конкретної мети, а завжди. Ви повинні ставитися до перемог однаково, байдуже. Ви, звичайно, можете їм радіти. Але також радійте поразкам. Адже розумна людина розуміє, що багато дають як перемоги, так і поразки. Тому ставитися до них потрібно однаково. Ви не повинні втрачати самоконтроль. Стати втіленням своєї мети у своїх думках, діях, звичках. І ви помітите, як кожен день буде все більше наближати вас до мети. І кожен день буде створювати з вас переможця, вести до успіху гармонійного росту і самовираження.

Як можна досягти успіху у справі? Ясна річ, тільки пройшовши через труднощі. Одних людей труднощі ламають психологічно і вони миряться з тим життям і обставинами, які мають. Для інших людей труднощі і перешкоди є стимулом для подальшого вдосконалення. Вони прагнуть навчитися тому, чого раніше не вміли, зробити те, чого раніше не робили. Ці люди хочуть освоїти ті області і сфери життя, які їм невідомі, або були раніше недоступними.

Для людей, які свідомо зайняті самовдосконаленням, нічого неможливого не існує. Труднощі такі люди сприймають як цінний життєвий досвід і можливість навчитися чомусь новому і корисному.

Цікаво те, що успішні люди не уникають труднощів, а, навпаки, навіть прагнуть до них. Ледь закінчивши одну справу, вони тут же починають шукати іншу, більш складне [28–35]. Те, що їм доведеться вийти за межі своєї зони комфорту їм не лякає, а навіть надихає. Це життєлюбів, і їм просто подобається пізнавати життя в різних його аспектах.

Людина, яка займається бойовим хортингом, має бути життєлюбом, і розуміти, що кожна трудність і нове випробування просто зміцнює їх, робить сильнішими. Їм труднощі просто необхідні, щоб стати сильнішими. Звичайно, ставити перед собою нереальні цілі і завдання вони не будуть, аж надто розумні для цього. Але простежати, щоб кожна наступна їхня мета була трохи вище планкою і трохи складніше, ніж попередня. Така стратегія дозволяє все ефективніше рости і розвиватися, досягаючи все більших успіхів. Люди, які вміють змінювати себе і світ прекрасно усвідомлюють, що тренувати свої якості витривалості і наполегливості при подоланні труднощів – це одна з найважливіших умов, що ведуть до перемог.

Силове психологічне зусилля у стійкості до екстремальних ситуацій спортсмен бойового хортингу має проводити таким чином: ніколи не здаватися, навіть знаючи про те, що існує безліч способів капітуляції перед труднощами, кожен день докладати всіх зусиль до того, щоб досягти задуманого; відноситися до всіх труднощів, навіть на перший погляд нерозв'язних, як до матеріалу, з якого можна побудувати сходи, що ведуть до успіху; питати поради у людей, які вже подолали схожі труднощі, вчитися у них і навіть просити допомоги; скласти список тих труднощів, які вже подолав, і це підвищить впевненість у собі і в своєму щасливому майбутньому; навчитися не уникати труднощів, а свідомо йти їм назустріч, і це прискорить процес навчання і зростання; навчитися справлятися з дрібними поточними труднощами із задоволенням, і якщо це вдасться, то у вас розвинуться навички витривалості до стресу і наполегливості у досягненні мети, через що найскладніші ситуації здадуться набагато легше, ніж можна собі уявити.

Життя підносить нам уроки не просто так, і не просто з цікавості – витримаємо ми випробування чи ні. Завдання Всесвіту в тому, щоб створити для кожної людини умови, які їй допоможуть рости, ставати краще і покращувати світ. Для цього і потрібні труднощі, як сходинки на шляху до успіху.

Люди, які вміють контролювати себе і свої емоції – захоплюють. Це люди, які вміють пам'ятати про свої цілі і не відволікатися на дрібниці, здатні адекватно діяти тоді, коли інші втрачають голову і вміють зберігати спокій в найважчих ситуаціях. Звідки все це береться? Відсотків десять – це те, що визначається нашою фізіологією. Діти народжуються різними, у людей бувають акцентуації характеру. Збудливий тип не може впоратися зі своєю імпульсивністю, лабільний тип схильний настроям, психастеник всього боїться, епілептоїд сам всіх лякає своєю гнівливістю, зміни гормонального фону змінюють характер і тип емоційного реагування [3].

Усе інше є вихованням і самовихованням. Є три основні звички, які забезпечують людині контроль емоцій, і вам не складно самим оцінити, наскільки ці звички є вже вашими.

Перша звичка – це звичка тримати бадьорий формат, а не засмучуватися і киснути. Це те, з чого починає будь-яка армія, коли приймає новобранців: стійка смирно, а не розвалившись, розгорнути плечі і не сутулитися, очі на командира, а не блукають по сторонах, слухати що говорять, а не відволікатися, відповідати що належить, а не бурчати або скаржитися. Рухи чіткі і енергійні, очі уважні, інтонації бадьорі. Коли за місяці тренувань це буде вписано в тіло, тіло перестане деренчати і почне слухатися господаря.

Саме цим створюється реальна база самоконтролю в бойовому хортингу. Це гранично проста і абсолютно чітка ознака: або людина володіє своїм тілом і звикла його контролювати, або ні. Якщо немає фізичного контролю, неможливий і психологічний самоконтроль. Бачите в тілі деренчання – не помиліться, припустивши у людини імпульсивні реакції, зміну настроїв і безконтрольні емоції. В даному випадку тіло повністю визначає особливості поведінки.

Друга звичка – це звичка жити не почуттями, а головою. Це не про те, що у вас не повинно бути емоцій, а розуміння того, що емоції повинні бути вашим інструментом. Це скоріше філософія життя, це ваші цінності і переконання, згідно з якими важливі питання повинні вирішуватися обдуманно, спокійно і розумно, а не під диктатом почуттів. Є люди, яким це не характерно, які свою імпульсивність називають спонтанністю, яким жити почуттями подобається, а розумно жити нудно. Це їх вибір, але за цей вибір доводиться платити тим, що при такій філософії життя контролювати свої почуття виявляється важко.

Третя звичка – в будь-якій важкій ситуації конструктивно діяти, а не опускати руки. Переживаючі люди байдикують, коли все добре, і страждають, коли виникають проблеми. Діяльні люди живуть по-іншому. Якщо є проблеми, діяльні люди включають голову і їх вирішують. Якщо проблеми вирішені і все в порядку, діяльні люди йдуть вперед, до декількох цілей одночасно. Який спосіб життя вам ближче? Чим більше у людей вільного часу, який вони не знають чим зайняти, тим більше вони схильні до депресій.

Коли ви зайняті, вам не до переживань, і кращий спосіб не мучитися непотрібними переживаннями – зайнятися справою. Якщо ви знаєте що робити – робіть. Якщо не знаєте – думайте. Якщо думати доводиться довго, а рішення все не приходить – відпочиньте, займіться поки іншими справами, але сидіти, нічого не робити і переживати – це шлях переможенного.

Філософські звички людини з бойового хортингу і життєві принципи прості: ніколи не опускати руки, завжди думати, завжди бути при справі [2].

Висновок. У результаті експерименту ми бачимо, що ці звички зовсім не психологічні, і в них немає глибини, немає таємничості, вони прості як сама цілеспрямованість.

Спортсмен бойового хортингу, як воїн, він не знає і не хоче знати, що таке «прийняти те, що сталося», «жити тут і зараз», «вичерпування плюсів», ведення «щоденника успіхів» і інші традиційні психологічні прийоми для нормалізації внутрішнього стану: вони успішній людині начебто не потрібні. Вірно, так і є.

Якщо в вас вбудовані ці три базові звички, ви впевнено захищені від більшості негативних переживань і психологічної допомоги не потребуєте. Ви самі здатні надати таку допомогу. Так, вам це дійсно не потрібно. Те, що турбує і вантажить інших, не турбує вас: ви вирішуєте проблеми в міру їх надходження і спокійно йдете далі. Тому що слідуєте трьом принципам бойового хортингу: ніколи не опускаєте руки; завжди думаєте; завжди при справі.

Перспективи подальшого дослідження полягатимуть у розробці навчально-виховної програми з бойового хортингу для учнів 5–9, 10–11 класів з впровадженням виховних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко О. Г. Бойовий хортинг – провідник оборонного звичаю та філософії відданого українського воїнства / О. Г. Бабенко, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 569–593.
2. Биченко Є. Л. Бойовий хортинг у формуванні готовності учнів старшого шкільного віку до служби в Збройних Силах України / Є. Л. Биченко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 703–717.
3. Боднарчук О. Г. Бойовий хортинг для підготовки співробітників правоохоронних органів / О. Г. Боднарчук, Е. А. Єрмоєнко, В. Р. Біла // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 226–242.
4. Будзихівський В. А. Бойовий хортинг і методичні підходи до організації самовиховання спортсменів / В. А. Будзихівський, Е. А. Єрмоєнко, А. А. Ребрин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 982–998.
5. Вербовський О. І. Бойовий хортинг у програмі всебічного виховання школярів / О. І. Вербовський, Е. А. Єрмоєнко, В. М. Роханський // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 307–321.
6. Вехтєв В. В. Бойовий хортинг у військовому мистецтві / В. В. Вехтєв, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 827–840.
7. Ганчева В. І. Бойовий хортинг: методика застосування дихальних вправ у процесі занять / В. І. Ганчева, Е. А. Єрмоєнко, Г. А. Коломоєць // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 667–682.
8. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у новій українській школі / Л. О. Гречана, О. М. Гречаний, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 262–273.

9. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у системі початкової школи закладів загальної середньої освіти / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, С. М. Солодько // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 554–563.

10. Гурський О. О. Бойовий хортинг у впровадженні виховних технологій спортивно-оздоровчого спрямування для дітей та молоді / О. О. Гурський, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 634–652.

11. Дорошенко М. М. Бойовий хортинг та оптимізація управління навчально-тренувальним процесом підготовки висококваліфікованих спортсменів / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, О. М. Дубас // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 544–554.

12. Душков Є. С. Бойовий хортинг у програмі професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів і співробітників поліції / Є. С. Душков, Е. А. Єрьоменко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 365–376.

13. Єрьоменко В. Засоби профілактики основних стоматологічних захворювань у студентів, курсантів, спортсменів бойового хортингу та співробітників правоохоронних органів / В. Єрьоменко, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 116–126.

14. Єрьоменко В. Е. Медичний контроль змагальної діяльності з бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 195–215.

15. Єрьоменко В. Е. Медичні, фізіологічні та біохімічні чинники фізичної підготовки працівників поліції України за програмою бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 288–306.

16. Єрьоменко В. Стоматологічне здоров'я дітей та молоді як чинник спортивних успіхів у бойовому хортингу / В. Єрьоменко, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 96–111.

17. Єрьоменко Е. А. Аналіз навчально-тренувального арсеналу бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 435 с.

18. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Збірник навчальних програм позакласних занять для учнів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 240 с.

19. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю : навч. програма / Е. А. Єрьоменко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.

20. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Навчальна програма спортивної секції з бойового хортингу для учнів середнього шкільного віку 5–9 класів : навч. програма / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 127 с.

21. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Програма гурткових занять для учнів молодшого шкільного віку : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрьоменко ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 91 с.

22. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Програма позакласних занять для школярів молодшого шкільного віку 1–4 класів : навч. програма / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 111 с.

23. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Програма спортивної секції для студентів закладів вищої освіти : навч. програма / Е. А. Єрьоменко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 63 с.

24. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Програма спортивної секції для учнів старшого шкільного віку 10–11 класів : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.
25. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: аспекти профілактики травм під час проведення змагань і тренувань / Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Ільницький // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 322–334.
26. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: вогнева підготовка співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Тактика поводження зі зброєю : тези доповідей студентсько-курсантської інтернет-конф., 06 листопада 2020 р. / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 32–36.
27. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: криміналістичні аспекти незаконного обігу вогнепальної зброї в Україні / Е. А. Єрмоєнко // Тактика поводження зі зброєю : тези доповідей студентсько-курсантської інтернет-конф., 06 листопада 2020 р. / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 37–41.
28. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: принцип законності у забезпеченні правоохоронними органами особистої безпеки громадян / Е. А. Єрмоєнко, Й. Ю. Андруліс // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 50–55.
29. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: умови володіння прийомами особистої безпеки працівниками національної поліції України / Е. А. Єрмоєнко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 29–33.
30. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 203 с.
31. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – виховна система школярів України / Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 240–251.
32. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для дітей : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 151 с.
33. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для здобувачів вищої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 78 с.
34. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 217 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для студентів : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 70 с.
36. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг на уроці фізичної культури для учнів 8–9 класів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 87 с.
37. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у дитячо-юнацьких спортивних школах, спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву, школах вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 222 с.
38. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у дитячо-юнацькій спортивній школі : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – ГС «НФБХУ», 2020. – 220 с.
39. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у комплексі науково-педагогічних засобів виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. – 2020. – Вип. 189. – С. 120–128.
40. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у методиці виховання фізичної культури й основ здоров'я та визначення працездатності спортсменів учнівського і студентського віку [Електронний ресурс] /

Е. А. Єрмоєнко, М. М. Дорошенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)». – 2021. – Вип. 4 (134). – С. 45–54. – Режим доступу : <https://spprc.com.ua/index.php/journal/article/view/387/376>.

41. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у програмі гурткової роботи вчителя / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 322–335.

42. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у різних аспектах виховання особистості : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 387 с.

43. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі виховання фізичної культури та основ здоров'я учнівської і студентської молоді [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2020. – Вип. 6 (126). – С. 48–58. – Режим доступу : [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6\(126\).12](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6(126).12).

44. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі вищої освіти як засіб виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання: проблеми та перспективи : монографія / Мін-во освіти і науки України, Польський нац. ун-т. – Житомир : Рута, 2020. – С. 255–270.

45. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі підготовки курсантів і слухачів освітніх установ правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 26–41.

46. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійного вдосконалення співробітників органів внутрішніх справ / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 185–195.

47. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників державних правоохоронних органів : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 222 с.

48. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 28–40.

49. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі формування етичних цінностей та службового обов'язку співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова орком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 88–110.

50. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.

51. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 221 с.

52. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у школах вищої спортивної майстерності : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Ін-т модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.

53. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у школі : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 240 с.

54. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як ефективний засіб військово-патріотичного виховання школярів і студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 31–39.

55. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів закладів вищої освіти / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних

- органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 215–225.
56. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб військово-патріотичного виховання старшокласників / Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 273–287.
57. Єрмоєнко Е. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.
58. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб прикладної психофізичної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей відомчих закладів вищої освіти / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 128–138.
59. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 138 с.
60. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як система формування готовності співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 110–128.
61. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як чинник формування військово-патріотичних здібностей, фізичної культури та основ здоров'я учнівської молоді / Е. А. Єрмоєнко, І. В. Кузора // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 8 (128) 20. С. 61–69.
62. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
63. Зверев А. В. Бойовий хортинг у методиках вдосконалення силових якостей спортсменів різних вікових груп / А. В. Зверев, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 593–603.
64. Зуб Р. В. Бойовий хортинг та його духовно-виховне призначення / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 873–893.
65. Каменюка О. В. Бойовий хортинг як осередок козацьких військових традицій української нації / О. В. Каменюка, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 594–606.
66. Карасевич С. А. Бойовий хортинг як засіб морально-етичного виховання особистості / С. А. Карасевич, Е. А. Єрмоєнко, В. Р. Біла // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 346–357.
67. Кассем Л. М. Лікарський контроль і медичне забезпечення спортивних змагань з бойового хортингу / Л. М. Кассем, В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 253–275.
68. Кіблицький Р. В. Бойовий хортинг: концептуальні засади розвитку і популяризації в Україні / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 502–514.
69. Кожухар В. М. Бойовий хортинг у вирішенні завдань військово-прикладної підготовки майбутнього захисника України / В. М. Кожухар, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р.,

м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 924–937.

70. Коломоєць Г. А. Бойовий хортинг і принципи формування духовно-моральної вихованості учнів / Г. А. Коломоєць, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Деревянко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 776–793.

71. Колос М. А. Бойовий хортинг: швидкісно-силова підготовка та оптимізація управління навчально-тренувальним процесом / М. А. Колос, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Сидоренко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 493–502.

72. Кривенко В. П. Бойовий хортинг у методиці професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і курсантів спеціальностей правоохоронного спрямування / В. П. Кривенко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 510–525.

73. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг – комплексна система фізичного виховання особистості / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 403–422.

74. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг – традиції української бойової культури у справі виховання студентської молоді / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрмоєнко // Physical culture and sports in the educational space : innovations and development prospects : International scientific and practical conference, March 5–6, 2021. – Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija Publishing». – P. 78–80.

75. Ляховець О. О. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у дітей дошкільного віку / О. О. Ляховець, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 305–315.

76. Мазур А. А. Бойовий хортинг як оздоровча система та засіб виховання фізичної культури студентів / А. А. Мазур, Е. А. Єрмоєнко, І. В. Шевчук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 276–287.

77. Митрофанов О. С. Бойовий хортинг: характеристика та аналіз рухового досвіду спортсменів у процесі тренувальної роботи / О. С. Митрофанов, А. М. Митрофанова, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 718–733.

78. Міщенко Т. В. Бойовий хортинг і методи організації професійно-фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів України / Т. В. Міщенко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 247–264.

79. Оржеховська В. М. Бойовий хортинг: регламентація і спрямованість рухової активності спортсменів / В. М. Оржеховська, Е. А. Єрмоєнко, О. А. Мухін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 652–667.

80. Остапенко О. І. Бойовий хортинг у забезпеченні особистої безпеки співробітників правоохоронних органів під час оперативно-службової діяльності / О. І. Остапенко, Е. А. Єрмоєнко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 20–24.

81. Остапенко О. І. Бойовий хортинг як засіб формування у старшокласників готовності до військової служби / О. І. Остапенко, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 638–652.

82. Пашко П. В. Бойовий хортинг у професійній системі функціональної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей у закладах вищої освіти / П. В. Пашко, В. В. Чмелюк, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 9–25.
83. Петрович Ж. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. Петрович, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
84. Плеханов В. В. Бойовий хортинг: реалізація концепції розвитку національного професійно-прикладного виду спорту військовослужбовців та правоохоронців України / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 555–568.
85. Полторацький С. С. Бойовий хортинг у впровадженні воїнських традицій українського народу / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 538–550.
86. Присяжнюк С. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. Присяжнюк, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
87. Пустолякова Л. Бойовий хортинг у системі навчання фізичних вправ загального розвитку та спеціально-підготовчих вправ на заняттях з фізичного виховання у закладах вищої освіти / Л. Пустолякова, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 187–195.
88. Рибалко В. Б. Бойовий хортинг як ефективна система виховання особистісних цінностей людини / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 381–393.
89. Роханський В. М. Бойовий хортинг та оцінювання рівня професійно-прикладної підготовленості співробітників силових структур України / В. М. Роханський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 482–492.
90. Рудей Д. Ю. Бойовий хортинг у комплексі виховних засобів спортсменів шкільного віку / Д. Ю. Рудей, О. М. Гречаний, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 334–343.
91. Сазонова Т. В. Бойовий хортинг як система емоційно-вольової підготовки кваліфікованих спортсменів / Т. В. Сазонова, О. В. Каменюка, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 185–204.
92. Сидоренко О. М. Бойовий хортинг і соціально-педагогічні аспекти військово-патріотичного виховання школярів / О. М. Сидоренко, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 603–620.
93. Сичов С. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. Сичов, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
94. Сокол Є. М. Бойовий хортинг як явище традиційної військово-бойової культури українського народу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрмоєнко, В. П. Кривенко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 805–823.
95. Степанюк А. В. Бойовий хортинг як системний чинник громадянської освіти і патріотичного виховання дітей та молоді / А. В. Степанюк, Е. А. Єрмоєнко, Ю. С. Шукалюк // Бойовий хортинг та

діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 665–682.

96. Федорченко Т. Є. Бойовий хортинг і методика проведення занять в умовах здоров'язберігальної педагогіки / Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 695–713.

97. Шаповал М. В. Бойовий хортинг як шлях українського воїна / М. В. Шаповал, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 910–923.

98. Шевчук І. В. Бойовий хортинг у впровадженні ефективних методик військово-патріотичного виховання спортсменів / І. В. Шевчук, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 785–804.

99. Шукалюк Ю. С. Бойовий хортинг та основи самозахисту людини / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Степанюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 234–246.

Klipov Yu. O., Yeromenko E. A., Karasevych S. A.

Deep moral and philosophical hardening as a basis of resistance of sports horting athletes to extreme situations

***Abstract.** This scientific article identifies the main aspects of educational potential and philosophical basis of the national professional-applied sport of Ukraine martial arts horting, substantiates the factors of personality education of martial arts athletes of different ages, social status, abilities and sporting achievements. On the basis of educational principles the list of the values of the person brought up in the course of employment is given. The state of spiritual culture and morals of society, both in the world and in Ukraine, also affects the process of education of athletes, the results of their physical and psychological training. Education of students in the system of combat horting is carried out in the context of civic and universal culture, covers the entire training and educational process, is based on the freedom to choose the purpose of life and combines the interests of the individual, society and state. The guidelines provide for the involvement of combat horting athletes in various forms of creative and socially useful activities, including: cognitive, health, labor, artistic and aesthetic, sports, advocacy, games, cultural, recreational, environmental, organized during leisure hours, ie in extracurricular activities. The purpose of the main guidelines of education in combat horting is to create a holistic model of the educational system based on civic and universal values as a guide for designing models of educational systems in educational institutions of Ukraine. The philosophical basis of combat horting as a means of educating the individual in the process of systematic training is determined.*

***Key words:** educational potential, combat horting, philosophical basis, training, competitions, education of personality.*

Наукове видання

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

(українською, англійською та російською мовами)

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь, Університет ДФС України

Частина 1

Колектив авторів
Друкується в авторській редакції

Упорядник: Е. А. Єрмоменко

Підписано до друку 12.01.2021 р.
Формат 84x108/16
Умов. друк. арк. 148,99

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0239
Наклад 50 пр.

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром Університету ДФС України.
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 5104 від 20.05.2016 р.)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**